

Sproglig kreativitet

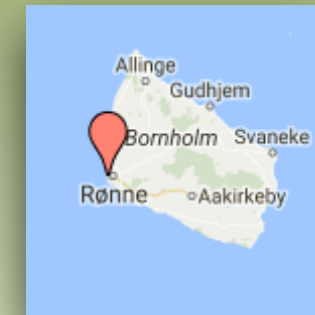
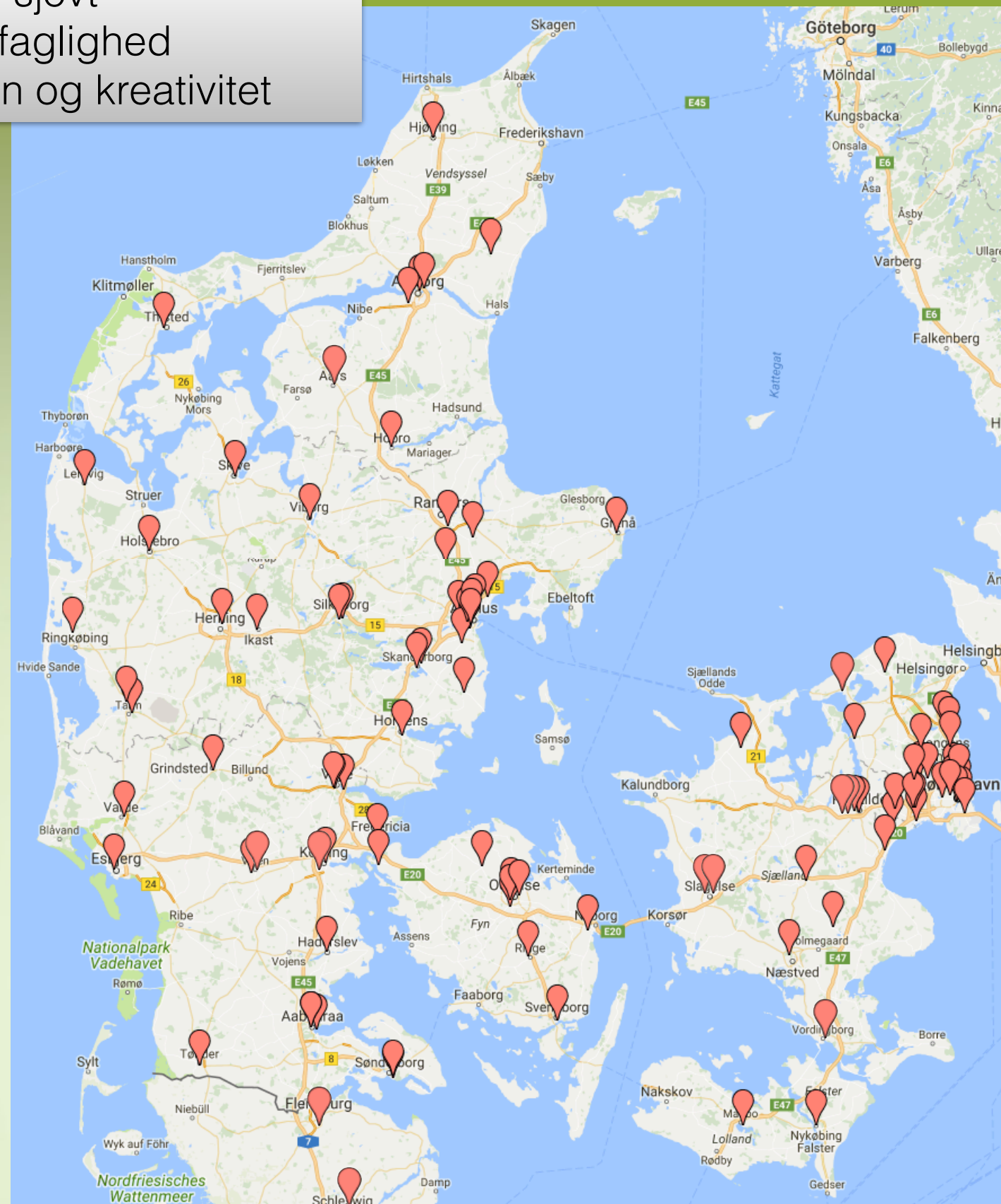
v. Simon Bierring Lange, lingvist, Sprogzonen

Sprogzonen

Sprogzonen

Sprog er sjovt
Sprog er en faglighed
Sproglig motivation og kreativitet

Hvad skal vi?

“Gennem arbejdet med tekster i både almene, faglige og erhvervsorienterede sammenhænge er formålet endvidere **på et introducerende niveau at træne elevernes sproglige kreativitet** og kommunikative kompetencer på dansk og fremmedsprog.” (formål)

“Undervisningen tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer, **så eleverne udvikler** såvel deres sproglige analysefærdighed som deres sproglige bevidsthed, refleksion og **kreativitet.**” (tilrettelæggelse)

Hvad skal vi?

1. Hvad er sproglig kreativitet?
2. Hvordan træner man den?
3. Sparring & spørgsmål

Sproglig kreativitet

Creare = at skabe

(Oprindeligt: 'ex nihilo'. dvs. ud af ingenting og modsat *facere*, "at lave")

Sproglig kreativitet

“The creative act is not an act of creation in the sense of the Old Testament. It does not create something out of nothing; it uncovers, selects, re-shuffles, combines, synthesizes already existing facts, ideas, faculties, skills.”

- Arthur Koestler (1964, s.120)

“The ability to construct action by joining different kinds of materials with complementary properties into a package where each can elaborate the others (linguistic structure and prosody, gesture, phenomena in the world, etc.) is central to the omnivorous combinatorial power of human action.”

- C. Goodwin (2018, s. 13)

Bad news: kreativitet er overalt.

En sproglig afgrænsning

Produktivitet vs. kreativitet

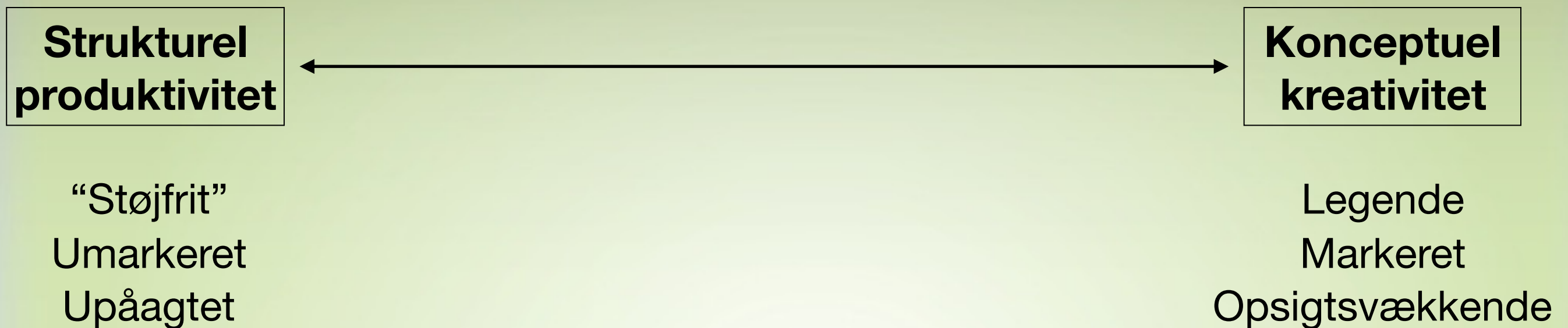

At udvælge (sproglige) elementer fra et “fast” repertoire og bruge dem ud fra formelle regler

“regelbundet kreativitet” (Joseph 2003)

At skabe “ny” betydning:
Opfinde nye elementer/udtryk
Bruge repertoireet på ny måde

En sproglig afgrænsning

- Klassisk set fokus på regler for produktion
- Eleverne skal træne begge dele
- Eksperimentering både **receptivt** og **produktivt**
... dvs. udvide repertoire og afprøve det i brug

Hvor kan man finde kreativt sprog?

Refleksionsøvelse

**Hvor kan man finde eksempler
på sproglig kreativitet?**

2 minutter

Situationer, hvor vi har kigget på kreativitet

Standardiserede (sprog)handlinger

(fx hilsner, økonomiske transaktioner, HCI)

Når der opstår forståelsesproblemer

(fordi der ikke fælles repertoire)

Når man vil frame mærkesager

(fordi ord ikke er neutrale)

Når man skal sælge ting: reklamer

(for at vi kan huske dem)

Når man er ung

(for at forhandle socialt tilhørsforhold)

2. Hvordan træner man den?

1. **Standardiserede (sprog)handlinger**
2. **Reklamer**
3. **Forståelsesproblemer**
4. **Ungdomssprog/sproglig variation**
5. **Framing**

Standardiserede sproghandlinger

Fx nogle nærhedspar som hilsner

Hvad kan man sige?

Hej

Hej hej

Hej hej hej...

Hej med dig

Dav med dig

Møjn

Hva så der

Halløjsovs

Hallo

Goddav

Godaften

...

Lyde

Gestik

Emails

Society
for Creative
Anachronism

G'day Simon,

G'day Simon,

This sounds really interesting! I need to see if I can change around another commitment to do this, so what is your deadline for my RSVP?

Say hello to Mie for me!

Until anon, Sean

—

Until anon, Sean

Standardiserede sproghandlinger

Ud fra autentisk interaktionel data:

- + Vise repertoire i faktiske situationer (udvide repertoire)
- + Multimodalitet i social interaktion (gestik og lydobjekter)
- + Afsæt for at give bevidsthed om normering (hvad er markeret i forskellige settings?)

Reklamer

Analyser af professionelt kreative skribenters greb:

- + Engagerende genre
- + Metasprog for kreative greb (syntaks, morfologi, retoriske figurer)
- + Afsæt for at give sproglig bevidsthed (hvad fungerer i situationen/genren?)

Forståelsesproblemer

Sprogbrugere har ofte brug for at være kreative in situ,
når de ikke har fælles repertoire
(fx learnere, faglig terminologi, etc)

Forståelsesproblemer

Kreative strategier for at skabe forståelse?

- Leksikale valg (fra “printer” til “maskine”)
- Instruktion deles op i flere bidder (“drej hovedet”)
- Multimodale ressourcer (“gør sådan her” + kropslig handling)

Forståelsesproblemer

Analyser af forståelsesproblemer :

- + Vise strategier i faktiske situationer (udvide repertoire)
- + Multimodalitet i social interaktion (gestik, mimik, artefakter)
- + Afsæt for at snakke om situeret interaktion

Ungdomssprog

Ungdomssprog er ofte kreativt og eksperimenterende
... og her er eleverne eksperter.

Ungdomssprog

At elicitere og behandle ungdomssprog:

- + Trækker på elevernes ekspertviden (anerkendende)
- + Udvider repertoire (for alle)
- + Afsæt for at diskutere normering og situeret sprogbrug

Framing

Hver gang vi vælger et ord, anlægger vi et bestemt perspektiv
... men kreative ordvalg er ikke tilfældige

Framing

At overveje alternative frames:

- + Gør eleverne konceptuelt kreative (egentlige neologismer)
- + Fremhæver vigtigheden af leksikalsk semantik
- + Afsæt for at diskutere manipulation

Opsummering

- 1. Standardiserede (sprog)handlinger**
- 2. Reklamer**
- 3. Forståelsesproblemer**
- 4. Ungdomssprog/sproglig variation**
- 5. Framing**

Ideer til øvelser eller erfaringer?

https://padlet.com/simon_lange/inspiration

Sproglig kreativitet

med vild ild i

v. Simon Bierring Lange, lingvist, Sprogzonen
simon@sprogzonen.dk

Referencer

Due, B. L., Lange, S. B., Nielsen, M. F., & Jarlskov, C. (2019). Mimicable embodied demonstration in a decomposed sequence: Two aspects of recipient design in professionals' video-mediated encounters. *Journal of Pragmatics*, 152, 13-27.

Due, B. L., & Lange, S. B. (2019). Co-operative creativity-in-flux: Solving emerging problems in institutional video mediated contexts . Abstract fra COACT Conference 2019. , Oulu, Finland.

Goodwin, C. (2018). *Co-operative action*. Cambridge University Press.

Joseph JE. (2003). Rethinking linguistic creativity. In: Davis HG & Talbot JT (eds). 2003. *Rethinking Linguistics*. London: Routledge Curzon

Koestler, Arthur. (1964). *The act of creation*. Macmillan.

Zawada, B. (2006). Linguistic creativity from a cognitive perspective. *Southern African Linguistics and Applied Language Studies*, 24(2), 235–254.